

POSTANOWIENIE

19 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 19 września 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I.S.

przeciwko R. AG w W.

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej R. AG w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 15 listopada 2023 r., I ACa 1941/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany R. AG w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, którym oddalono apelację skarżącego od wyroku Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o ustalenie i zapłatę toczącej się z powództwa I.S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał sześć przyczyn kasacyjnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c. Trzy z nich dotyczyły występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a trzy – potrzeby wykładni przepisów budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Natura obu wspomnianych przyczyn kasacyjnych była już przedmiotem bardzo licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego i została szczegółowo omówiona m.in. w postanowieniu SN z 28 marca 2025 r., I CSK 703/24, wydanym w sprawie z udziałem pozwanego.

Pierwsze cztery przyczyny kasacyjne wskazane przez bank nie występują w sprawie. Choć sygnalizowane na s. 5-6 i opisane szerzej w dalszej części skargi kwestie dotyczące problematyki kredytów powiązanych z kursem waluty obcej są obiektywnie istotne, a dawniej rzeczywiście budziły poważne wątpliwości, to obecnie należy uznać je za wyjaśnione – w kierunku odmiennym od oczekiwanego przez pozwanego – dzięki uchwale Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Wobec braku podstaw do podjęcia działań unormowanych w art. 88 § 1 u.s.n., przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Najwyższy pozostaje przy tym, na mocy art. 87 § 1 u.s.n., związany stanowiskiem wyrażonym w sentencji tego orzeczenia. We wspomnianej uchwale szeroko umotywowano zajęte w niej stanowiska; powtarzanie obecnie tej argumentacji nie jest zatem celowe.

Piąta wskazana przez bank przyczyna kasacyjna, związana z potrzebą wykładni art. 189 k.p.c., nie jest aktualna, gdyż pojęcie „interesu prawnego” w tzw.

sprawach frankowych również należy uznać za wyjaśnione. Było ono przedmiotem bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego, w którym wskazano, że rozumienie tego pojęcia powinno być szerokie i elastyczne, a także uwzględniać okoliczności danej sprawy. W określonych sytuacjach nie można więc wykluczyć, że możliwość wytoczenia powództwa o zapłatę nie wyczerpuje interesu prawnego po stronie osoby kwestionującej związaną częścią postanowień umowy lub istnienie zobowiązania mającego wynikać z umowy kredytu (zob. postanowienie SN z 29 grudnia 2021 r., I CSK 336/21, oraz wyrok SN z 26 maja 2022 r., II CSKP 19/22).

Ostatnia, szósta przyczyna kasacyjna, związana była z problematyką dopuszczalności skorzystania przez bank z prawa zatrzymania w razie uznania, że zawarta przezeń z konsumentem umowa kredytu jest nieważna (nie wiąże stron) z uwagi na zawarcie w niej postanowień, o których mowa w art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. Problem ten, podobnie jak poprzednie, cechował się dawniej doniosłością i istotnie wywoływał rozbieżności w orzecznictwie. Zostały one jednak usunięte; w świetle uchwały – 7 – SN z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24, podobnie jak (odmiennie uzasadnionej) uchwały – 7 – SN z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23, jest jasne, że pozwanemu nie przysługiwało prawo zatrzymania. Wniosek taki znajduje także potwierdzenie stanowiskami odnoszącymi się do prawa Unii Europejskiej (zob. wyrok TSUE z 14 grudnia 2023 r., C-28/22, oraz postanowienie TSUE z 8 maja 2024 r., C-424/22).

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi nie wynika, by zachodziły określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przyczyny kasacyjne, co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł.]

